

Nr 917

Av herrar **Nyberg och Elmstedt**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 141, angående utbyggnaden av universitet och högskolor m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 141 till årets riksdag, avseende utbyggnaden av universitet och högskolor m. m., föreslås bl. a. att utbildningsfilialer inrättas till universiteten i Uppsala, Lund, Göteborg och Stockholm. Filialen till universitetet i Lund skulle enligt propositionen inrättas i Växjö. Departementschefen har stannat för detta förslag i valet mellan städerna Jönköping, Växjö och Kalmar.

1963 års universitets- och högskolekommittés (U 63) betänkande, som ligger till grund för propositionen, hade på denna punkt föreslagit att filialen till Lunds universitet förläggs till Växjö. Departementschefen har sålunda anslutit sig till detta förslag. Däremot hade en särskild av kommittén anlitad expertgrupp föreslagit att filialer skulle inrättas i Jönköping och Kalmar. Lämpligheten av att förlägga filialer till universitetet i Lund inom andra orter än de nämnda har icke närmare undersökts eller redovisats.

Bland de städer, som skulle kunna komma i fråga som filialort till universitetet i Lund, bör man rimligen också kunna inräkna Karlskrona. Stadens ställning som residensstad och huvudort för betydande delar av sydöstra Sverige motiverar detta. Drätselkammaren i Karlskrona har också i ett remissyttrande tagit upp denna fråga och anför bl. a. att anledningen till att experterna eller utredningen icke närmare redovisat Karlskronas förutsättningar som filialort torde ha varit att utredningen — helt naturligt — i första hand inriktat sina undersökningar på orter, där man redan tidigare har erfarenhet av universitetsutbildning. I Karlskrona förekom icke sådan utbildning, då expertutredningen genomfördes. Från och med detta år bedrivs emellertid akademisk utbildning även i Karlskrona, och det är därför naturligt — som drätselkammaren anför i sitt yttrande — att Karlskronas förutsättningar som filialort för universitetsutbildning närmare studeras.

Som motivering för sitt yttrande erinrar drätselkammaren vidare om att Karlskrona planerar att bygga ett nytt gymnasium under 1960-talet.

Om universitetsfilial förläggs till Karlskrona och beslut härom icke dröjer alltför länge, kan gymnasiebygget projekteras med hänsyn härtill och för universitetsutbildning lämpliga lokaler inrymmas i de nya gymnasiebyggnaderna. I avvaktan på färdigställande av det nya gymnasiet kan provisoriska lokaler ställas till förfogande.

Karlskrona har ett nytt och förnämligt stadsbibliotek. Goda möjligheter finns att ytterligare utveckla bibliotekets resurser för att möta de krav, som en universitetsfilial skulle ställa.

Vid val av filialort bör, såsom framhålles i utredningen, möjligheterna att rekrytera studerande tillmätas grundläggande betydelse. Experterna har — erinrar drätselkammaren i Karlskrona — belyst möjligheterna i detta hänseende för olika orter bl. a. genom en överslagsberäkning av antalet gymnasieelever i årskurs 3, bosatta inom vissa gymnasieorter och resezoner. För 1972/73 och 1977/78 redovisas för Jönköping—Huskvarna 420 resp. 450, för Kalmar—Nybro 300 resp. 325 och för Växjö 300 resp. 300. Karlskrona redovisas icke i utredningen, men motsvarande antal för Karlskrona—Ronneby har beräknats vara 400. Karlskronas rekryteringsunderlag torde alltså vara väsentligt större än Kalmars och Växjös.

Utredningen framhåller vidare att de framtida reseområdena torde bli större än dem man nu räknar med dels genom att kommunikationerna förbättras och dels genom att restidsbegränsningen — 45 min. — sannolikt är i underkant. Detta synes vara av särskild betydelse vid bedömningen av studerandeunderlaget för en filial i Karlskrona. Det torde nämligen innebära, att en väsentlig del av Karlshamns gymnasieområde skulle ligga inom en framtida resezon för en Karlskrona-filial. Antalet 400 för Karlskrona—Ronneby skulle därigenom kunna utökas till 500—600. Ytterligare tillskott skulle tillkomma från sydöstra delen av Kronobergs och södra delen av Kalmar län.

Drätselkammaren i Karlskrona avslutar sitt yttrande med att framhålla lämpligheten av att universitetsfilialen till Lund förläggs till Karlskrona. Som främsta skäl för detta alternativ återopas rekryteringsunderlaget.

Departementschefen anför som skäl för Växjö bl. a. att denna stad vid jämförelse med Jönköping och Kalmar har de otvivelaktigt »snabbaste förbindelserna med Lund» och därför måste »rent geografiskt ges ett företräde». Dessutom hänvisas till »allmänna lokaliseringpolitiska skäl» som motivering för Växjö före Jönköping och Kalmar. Det är tydligt att vad departementschefen här anför förtjänar beaktande. Däremot har dessa skäl icke samma relevans vid en jämförelse mellan Växjö och Karlskrona: någon större skillnad i avstånd från Lund föreligger icke, och förbindelserna är i stort sett likvärdiga. Lokaliseringpolitiska skäl talar i lika hög grad för Karlskrona som för Växjö.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 141 angående utbyggnaden av universitet och högskolor m. m. måtte besluta att utbildningsfilialen till universitetet i Lund förläggs till Karlskrona.

Stockholm den 2 november 1965

Olaus Nyberg

Claes Elmstedt